

Sygn. akt I C 1689/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 08 grudnia 2017 r.

Sąd Rejonowy w Słupsku, I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSR Lidia Staśkiewicz

Protokolant: K. P.

po rozpoznaniu w dniu 08 grudnia 2017 r. w Słupsku

na rozprawie

sprawy z powództwa **P. M. (1)**

przeciwko **(...) spółce akcyjnej w W.**

o zadośćuczynienie

1. zasądza od pozwanego (...) spółki akcyjnej w W. na rzecz powoda P. M. (1) kwotę 23.200,00 zł (dwadzieścia trzy tysiące dwieście złotych, 00/100) z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 28 marca 2016 r. do dnia zapłaty;
2. oddala powództwo w pozostałym zakresie;
3. zasądza od pozwanego (...) spółki akcyjnej w W. na rzecz powoda P. M. (1) kwotę 4.050,20 zł (cztery tysiące pięćdziesiąt złotych, 20/100) tytułem zwrotu kosztów procesu;
4. nakazuje pobrać od powoda P. M. (1) na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Słupsku kwotę 58,28 zł (pięćdziesiąt osiem złotych, 28/100) tytułem części wydatków pokrytych tymczasowo ze Skarbu Państwa;
5. nakazuje pobrać od pozwanego (...) spółki akcyjnej w W. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Słupsku kwotę 233,14 zł (dwieście trzydzieści trzy złote, 14/100) tytułem części wydatków pokrytych tymczasowo ze Skarbu Państwa.

Sygn. akt I C 1689/16

UZASADNIENIE

Powód P. M. (1) wniósł o zasądzenie na swoją rzecz od **pozwanego (...) S.A. z siedzibą w W.** kwoty **29.000,00 zł** z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 28 marca 2016 r. do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dobra osobistego w postaci bliskiej więzi ze zmarłą w wyniku wypadku drogowego żoną M. M. (1).

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że w dniu 13 czerwca 2003 r. doszło do wypadku drogowego, w wyniku którego poniosła śmierć jego żona M. M. (1), zaś sprawca kolizji ubezpieczony był w zakresie odpowiedzialności cywilnej u pozwanego.

W ocenie powoda rozmiar jego krzywdy, bólu i cierpienia po śmierci żony uzasadnia żądanie zadośćuczynienia w kwocie wskazanej w pozwie. Jako podstawę prawną roszczenia powód wskazał art. 448 kc w zw. z art. 24 § 1 kc.

Pozwany (...) S.A. z siedzibą w W. w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie na swoją rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa prawnego.

W uzasadnieniu pozwany zakwestionował wysokość zadośćuczynienia, którego domagał się powód, jako rażąco wygórowaną i dowolną. Podniósł, że powód wystąpił z żądaniem zadośćuczynienia po upływie 13 lat od zaistnienia zdarzenia. Pozwany wskazał dalej, że wypłacił powodowi zadośćuczynienie w wysokości 16.000 zł, a nadto powodowi i jego synowi M. M. (2) odszkodowanie w łącznej kwocie 50.240 zł w oparciu o przepis art. 446 § 3 kc, które to kwoty w pełni rekompensują krzywdę doznaną przez powoda.

Z ostrożności procesowej pozwany podniósł również zarzut przyczynienia się poszkodowanej do powstania szkody, który wywodził z faktu, iż poszkodowana M. M. (1) w chwili zdarzenia miała nieodpowiednio dobrany i niedopasowany kask (zbyt duży), który podczas wypadku spadł jej z głowy, co miało znaczący wpływ na doznane przez nią obrażenia. Z uwagi na powyższe w ocenie pozwanego ewentualna kwota zadośćuczynienia powinna ulec zmniejszeniu.

Pozwany zakwestionował również zasadność roszczenia odsetkowego, wskazując, iż odsetki winny być naliczane od daty wyrokowania.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 13 czerwca 2003 r. w R., W. S. kierując motocyklem marki K. (...) nr rej. (...) uderzył w tył jadącego w tym samym kierunku samochodu ciężarowego marki M. (...) nr rej. (...) kierowanego przez A. G., w wyniku czego jadąca z nim pasażerka M. M. (1) doznała obrażeń ciała, w następstwie których zmarła.

Bezsporne.

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Słupsku z dnia 24 marca 2005 r. w sprawie II K 530/03 W. S. został uznany za winnego tego, że w dniu 13 czerwca 2003 r. około godz. 20.00 w R., kierując motocyklem marki K. (...) nr rej. (...) umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym i nie zachował należytej ostrożności jazdy poprzez nie obserwowanie jezdni, poruszanie się lewym pasem ruchu z prędkością około 120 km/h, znacznie przekraczając prędkość dozwoloną na terenie zabudowanym oraz nieprawidłowe hamowanie, czym doprowadził do utraty panowania nad kierowanym przez siebie motocyklem i uderzył w tył jadącego w tym samym kierunku samochodu ciężarowego marki M. (...) nr rej. (...) kierowanego przez A. G., w wyniku czego jadąca z nim pasażerka M. M. (1) doznała obrażeń ciała, w następstwie których poniosła śmierć, tj. występku z art. 177 § 2 kk.

Za powyższy czyn W. S. został skazany na karę dwóch lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby pięciu lat.

Sąd Okręgowy w Słupsku wyrokiem z dnia 07 lipca 2005 r., sygn. akt VI Ka 353/05 utrzymał w mocy powyższy wyrok, uznając apelację obrońcy oskarżonego za oczywiście bezzasadną.

Bezsporne, nadto dowód: wyrok Sądu Rejonowego w Słupsku z dnia 24 marca 2005 r. w sprawie II K 530/03 – k. 21-22, wyrok Sądu Okręgowego w Słupsku z dnia 07 lipca 2005 r. w sprawie VI Ka 353/05 – k. 20.

Podczas upadku z motocykla M. M. (1) spadł z głowy nieodpowiednio dobrany dla niej kask.

Dowód: uzasadnienie wyroku Sądu Rejonowego w Słupsku z dnia 24 marca 2005 r. w sprawie II K 530/03 – k. 23-46, opinia biegłego z zakresu rekonstrukcji wypadków drogowych J. Z. – k. 136, 476 akt II K 530/03.

W momencie wypadku M. M. (1) miała 42 lata, a P. M. (1) 38 lat. P. i M. M. (1) przez 13 lat tworzyli udane małżeństwo, pobierali się z miłości, wspierali się wzajemnie, mieli wspólne zainteresowania, wspólnie spędzali czas i wspólnie wychowywali syna M., który w chwili wypadku miał 7 lat. Sytuacja materialna rodziny była stabilna. M.

M. (1) prowadziła prywatną praktykę stomatologiczną, zaś P. M. (1) pracował w Urzędzie Miejskim w S. i studiował. Małżonkowie rok przed tragicznym wypadkiem nabyli starą przedwojenną willę, którą planowali wyremontować. Pasją M. M. (1) były motocykle.

Dowód: zeznania P. M. (1) – e-protokół z dnia 07 kwietnia 2017 r., k. 113, czas nagrania od 00:28:48 do 00:39:47, e-protokół z dnia 17 października 2016 r., k. 77-79, czas nagrania od 00:03:47 do 00:46:50, zeznania świadka P. M. (2) – e-protokół z dnia 17 października 2016 r., k. 80-81, czas nagrania od 00:46:50 do 01:30:09, zeznania świadka I. M. – e-protokół z dnia 07 kwietnia 2017 r. – k. 111-112, czas nagrania od 00:04:55 do 00:15:14.

P. M. (1) o wypadku dowiedział się od jednego z motocyklistów i natychmiast pojechał do szpitala. Doznał szoku i niedowierzania. W szpitalu zobaczył ciało zmarłej żony z całkowicie zdeformowaną twarzą. Pojechał na miejsce wypadku do R., chciał być obecny podczas sekcji zwłok. Sam ubierał i przygotowywał żonę do pogrzebu, był obecny podczas kremacji.

W pierwszych tygodniach po śmierci żony, P. M. (1) pomocy i wsparcia udzielała rodzina – brat P. M. (2) oraz jego żona I. M., w tym pomocy finansowej. P. M. (1) nie korzystał z pomocy psychologa, rozmawiał z zaprzyjaźnionym księdzem.

Przez długi czas P. M. (1) zachowywał się machinalnie, nie odbierał telefonów, źle sypiał, źle wyglądał. Po miesiącu wrócił do pracy i z czasem powrócił do równowagi psychicznej i fizycznej, lecz nadal wspomina żonę i wspólnie spędzone lata. Systematycznie odwiedza jej grób na cmentarzu. Przynajmniej dwa razy w tygodniu zmuszony jest przejeżdżać koło miejsca wypadku.

Po śmierci żony, P. M. (1) sprzedał wyposażenie gabinetu żony jak również wspólnie kupiony dom, gdyż nie stać go było na jego utrzymanie. Nie ukończył również podjętych w trakcie małżeństwa studiów. Miał problemy finansowe.

Około 7 miesięcy od śmierci M. M. (1), P. M. (1) związał się z inną kobietą, z którą pozostaje w związku nieformalnym do chwili obecnej. Ma z nią 13-letnią córkę.

Dowód: zeznania P. M. (1) – e-protokół z dnia 07 kwietnia 2017 r., k. 113, czas nagrania od 00:28:48 do 00:39:47, e-protokół z dnia 17 października 2016 r., k. 77-79, czas nagrania od 00:03:47 do 00:46:50, zeznania świadka P. M. (2) – e-protokół z dnia 17 października 2016 r., k. 80-81, czas nagrania od 00:46:50 do 01:30:09, zeznania świadka I. M. – e-protokół z dnia 07 kwietnia 2017 r. – k. 111-112, czas nagrania od 00:04:55 do 00:15:14.

P. M. (1) znajduje się obecnie w dobrym, stabilnym stanie emocjonalnym, nie ma zaburzeń osobowości. W sferze codziennego funkcjonowania cechuje go wyrównany nastrój, dobre funkcjonowanie we wszystkich aspektach życia.

Śmierć żony początkowo spowodowała zmiany w funkcjonowaniu powoda, jego stan emocjonalny uległ okresowo destabilizacji i pogorszeniu. Powód nie radził sobie z większością codziennych obowiązków, którymi wcześniej zajmowała się żona, co dodatkowo wpływało negatywnie na jego samopoczucie. Zaczął izolować się od ludzi, wycofywać z życia rodzinnego i towarzyskiego. Próbował szukać ukojenia w pracy. Nie wystąpił u niego zespół stresu pourazowego ((...)), wystąpiło natomiast czasowe pogorszenie funkcjonowania emocjonalnego. Okres przeżywania żałoby, krzywda i cierpienie związane ze śmiercią żony mieścił się w normie charakterystycznej dla tego typu przeżyć.

P. M. (1) nie doznał długotrwałych negatywnych zmian w psychice będących następstwem śmierci żony.

Dowód: opinia sądowno – psychologiczna – k. 124-127.

Sprawca wypadku posiadał ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej w (...) S.A. z siedzibą w W..

Bezsporne.

Pismem z dnia 26 lutego 2016 r. P. M. (1) i M. M. (2) wystąpili do (...) S.A. o przyznanie kwoty po 100.000 zł tytułem zadośćuczynienia oraz po 30.000 zł tytułem dopłaty odszkodowania z tytułu pogorszenia sytuacji życiowej.

Bezsporne, nadto pismo z dnia 26.02.2016 r. – k. 17-19.

Ubezpieczyciel decyzją z dnia 19 kwietnia 2016 r. przyznał P. M. (1) i M. M. (2) kwoty po 16.000 zł z tytułu zadośćuczynienia oraz odmówił dopłaty do odszkodowania z tytułu pogorszenia ich sytuacji życiowej, wskazując że roszczenie z tego tytułu zostało spełnione już przez ubezpieczyciela w łącznej kwocie 50.240 zł.

Bezsporne, nadto decyzja z dnia 19.04.2016 r. – k. 47-48.

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie zebranych w aktach sprawy dokumentów, którym dał wiarę w pełni wobec niekwestionowania ich przez strony i braku podstaw do zakwestionowania ich prawdziwości przez Sąd z urzędu.

Sąd oparł się na pisemnej opinii biegłego psychologa A. W., która zasługuje na wiarę w całości. Analiza treści opinii biegłej pozwala na uznanie, że jest ona wyczerpująca, spójna i rzetelna. Biegła w sposób przekonujący uzasadniła swoje stanowisko wskazując przeprowadzone czynności i przesłanki, na których się oparła. Proces dochodzenia biegłej do wniosków stanowiących konkluzję opinii był przedstawiony w sposób logiczny i nie budzący wątpliwości Sądu.

Sąd uznał za wiarygodne w całości zeznania świadków P. M. (2) i I. M., a także zeznania powoda P. M. (1), albowiem są one spójne, logiczne i korespondują ze sobą wzajemnie, jak i z dokumentami zgromadzonymi w aktach sprawy.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługuje na uwzględnienie częściowo.

W pierwszej kolejności zaznaczenia wymaga, że w dniu 3 sierpnia 2008 r. zmieniony został przepis art. 446 k.c. przez dodanie § 4, zgodnie z którym sąd może przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego, którego śmierć nastąpiła wskutek uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę.

Poprzednio obowiązujący stan prawny nie dawał tak wyraźnej podstawy do przyznania członkom rodziny zmarłego zadośćuczynienia. Przyjmowano zarówno w doktrynie, jak i w orzecznictwie, że brak w kodeksie cywilnym odpowiednika art. 166 kodeksu zobowiązań, który stanowił podstawę roszczenia o zadośćuczynienie, oznaczał wykluczenie możliwości uwzględnienia tego rodzaju żądania. Nie oznacza to jednak, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego nie dostrzegano potrzeby naprawienia krzywdy wyrządzonej członkom rodziny zmarłego. W wielu orzeczeniach łagodząco dotychczasową restrykcyjną linię orzecznictwa poprzez stosowanie art. 446 § 3 k.c. dla naprawienia także szkody niematerialnej (por. m.in. wyroki Sądu Najwyższego z 5 stycznia 1968 r., I PR 424/67, z 27 listopada 1974 r., II CR 658/74, z 30 listopada 1977 r., IV CR 458/77, a w nowszym orzecznictwie: z 15 października 2002 r., II CKN 985/00, z 25 lutego 2004 r., II CK 17/03, z 22 lipca 2004 r., II CK 479/03, wszystkie nie publ.). Wskazywano także, iż art. 446 § 3 k.c. stanowi podstawę do żądania zadośćuczynienia za naruszenie dobra osobistego, jakim jest relacja ze zmarłym najbliższym członkiem rodziny (por. wyrok z dnia 6 lutego 2008 r., II CSK 459/07, nie publ.). Po wejściu w życie z dniem 23 sierpnia 1996 r. art. 448 k.c. uznano w wyroku z dnia 14 stycznia 2010 r., IV CSK 307/09 (nie publ.), że ten właśnie przepis, a nie art. 446 § 3 k.c., stanowi podstawę ochrony odrębnego dobra osobistego, jaką jest bliska relacja pomiędzy zmarłym a osobą mu najbliższą.

Dodanie § 4 do art. 446 k.c. wywołało wątpliwości odnośnie do relacji tego przepisu i art. 448 k.c. Wątpliwości te wyjaśnił Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 22 października 2010 r., III CZP 76/10 (opubl. OSNC-ZD 2011, Nr 2, poz. 42), w której uznał, że najbliższemu członkowi rodziny zmarłego przysługuje na podstawie art. 448 w związku z art. 24 § 1 k.c. zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę, gdy śmierć nastąpiła na skutek deliktu, który miał miejsce przed dniem 3 sierpnia 2008 r. Sąd Najwyższy wskazał, że art. 446 § 4 k.c. znajduje zastosowanie wyłącznie do sytuacji, w której czyn niedozwolony popełniony został po dniu 3 sierpnia 2008 r. Przepis ten nie uchylił art. 448, jego dodanie

było natomiast wyrazem woli ustawodawcy zarówno potwierdzenia dopuszczalności dochodzenia zadośćuczynienia na gruncie obowiązujących przed jego wejściem w życie przepisów, jak i ograniczenie kręgu osób uprawnionych do zadośćuczynienia do najbliższych członków rodziny.

W uzasadnieniu cytowanej uchwały Sąd Najwyższy wskazał, że katalog dóbr osobistych określony w art. 23 k.c. ma charakter otwarty. W orzecznictwie i w piśmiennictwie przyjmuje się zgodnie, że ochroną przewidzianą w art. 23 i 24 k.c. objęte są wszelkie dobra osobiste rozumiane jako pewne wartości niematerialne związane z istnieniem i funkcjonowaniem podmiotów prawa cywilnego, które w życiu społecznym są uznawane za doniosłe i zasługujące z tego względu na ochronę. W judykaturze uznano, że do katalogu dóbr osobistych należy np. prawo do intymności i prywatności, płé człowieka, prawo do planowania rodziny, tradycja rodzinna, pamięć o osobie zmarłej. Sąd Najwyższy podniósł, że trudno byłoby znaleźć argumenty sprzeciwiające się zaliczeniu do tego katalogu także więzi rodzinnych. Więzi te stanowią fundament prawidłowego funkcjonowania rodziny i podlegają ochronie prawnej (art. 18 i 71 Konstytucji RP, art. 23 k.r.o.). Skoro dobrem osobistym w rozumieniu art. 23 k.c. jest kult pamięci osoby zmarłej, to - a fortiori - może nim być także więź między osobami żyjącymi. Nie ma zatem przeszkód do uznania, że szczególna więź emocjonalna między członkami rodziny pozostaje pod ochroną przewidzianą w art. 23 i 24 k.c. Pogląd taki pojawił się już wcześniej w orzecznictwie. Sąd Apelacyjny w Gdańsku w uzasadnieniu wyroku z dnia 23 września 2005 r., I ACa 554/05 (nie publ.) stwierdził, że szczególna więź rodziców z dzieckiem, przysługująca zarówno dziecku, jak i rodzicom w prawidłowo funkcjonującej rodzinie, zasługuje na status dobra osobistego, podlegającego ochronie przewidzianej w art. 24 § 1 k.c. Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 14 stycznia 2010 r., IV CK 307/09 (nie publ.) uznał natomiast, że spowodowanie śmierci osoby bliskiej może stanowić naruszenie dóbr osobistych członków rodziny zmarłego i uzasadniać przyznanie im zadośćuczynienia na podstawie art. 448 k.c. Biorąc pod uwagę wskazane wyżej przesłanki, poglądu tego - wbrew zastrzeżeniom zgłaszanym w piśmiennictwie - nie można postrzegać jako nieuprawnioną próbę kreowania ("na siłę") nowej postaci dobra osobistego.

Stanowisko to potwierdzone zostało w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2011 r., III CZP 32/11 (LEX nr 950584) oraz wyrokach Sądu Najwyższego, m.in. z dnia 14 stycznia 2010 r. (IV CSK 307/09, OSNC-ZD 2010 r., Nr 3, poz. 91), z dnia 10 listopada 2010 r., II CSK 248/10 (LEX nr 785681), z dnia 11 maja 2011 r., I CSK 621/10 (LEX nr 848128).

Przytoczona argumentacja, w ocenie Sądu rozpoznającego niniejszą sprawę, zasługuje w całości na aprobatę.

Nie ulega wątpliwości, że rodzina jako związek najbliższych osób, które łączy szczególna więź wynikająca najczęściej z pokrewieństwa i zawarcia małżeństwa, podlega ochronie prawa. Dotyczy to odpowiednio ochrony prawa do życia rodzinnego obejmującego istnienie różnego rodzaju więzi rodzinnych. Dobro rodziny jest nie tylko wartością powszechnie akceptowaną społecznie, ale także uznaną za dobro podlegające ochronie konstytucyjnej. Artykuł 71 Konstytucji stanowi, że Państwo w swojej polityce społecznej i gospodarczej ma obowiązek uwzględniania dobra rodziny. Dobro rodziny wymienia także art. 23 k.r.o., zaliczając obowiązek współdziałania dla dobra rodziny do podstawowych obowiązków małżonków. Więź rodzinna odgrywa doniosłą rolę, zapewniając członkom rodziny m.in. poczucie stabilności, wzajemne wsparcie obejmujące sferę materialną i niematerialną oraz gwarantuje wzajemną pomoc w wychowaniu dzieci i zapewnieniu im możliwości kształcenia.

Trzeba się zatem zgodzić z poglądem, że śmierć osoby najbliższej powoduje naruszenie dobra osobistego osoby związanej emocjonalnie ze zmarłym. Nie każdą jednak więź rodzinną niejako automatycznie należy zaliczyć do katalogu dóbr osobistych, lecz jedynie taką, której zerwanie powoduje ból, cierpienie, rodzi poczucie krzywdy. Osoba dochodząca roszczenia na podstawie art. 448 k.c. powinna zatem wykazać istnienie tego rodzaju więzi, stanowiącej jej dobro osobiste podlegające ochronie.

W ocenie Sądu powód w niniejszej sprawie istnienie tej więzi wykazał.

Jak wynika z przeprowadzonego postępowania dowodowego P. i M. M. (1) przez 13 lat tworzyli udane małżeństwo, pobierali się z miłości, wspierali się wzajemnie, mieli wspólne zainteresowania, wspólnie spędzali czas i wspólnie wychowywali syna M., który w chwili wypadku miał 7 lat.

Następnie zważyć należy, iż przepisy kc nie zawierają żadnych kryteriów, jakie należy uwzględnić przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia pieniężnego, toteż należy wziąć pod uwagę kryteria wypracowane przez judykaturę dla art. 445 kc.

Sąd Najwyższy wielokrotnie podkreślał, iż wysokość zadośćuczynienia uzależniona jest od całokształtu ujawnionych okoliczności, w szczególności od czasu trwania cierpień, ich nasilenia, trwałości skutków, wieku poszkodowanego.

P. M. (1) po wypadku żony doznał szoku i niedowierzania. W szpitalu widział ciało zmarłej żony z całkowicie zdeformowaną twarzą. Przez długi czas powód zachowywał się machinalnie, nie odbierał telefonów, źle sypiał, źle wyglądał. Po miesiącu wrócił do pracy i z czasem powrócił do równowagi psychicznej i fizycznej, lecz nadal wspomina żonę i wspólnie spędzone lata. Systematycznie odwiedza jej grób na cmentarzu. Po śmierci żony, P. M. (1) sprzedał wyposażenie gabinetu żony jak również wspólnie kupiony dom, gdyż nie stać go było na jego utrzymanie. Nie ukończył również podjętych w trakcie małżeństwa studiów. Miał problemy finansowe.

Z opinii biegłego z zakresu psychologii wynika, że P. M. (1) znajduje się obecnie w dobrym, stabilnym stanie emocjonalnym, nie ma zaburzeń osobowości. W sferze codziennego funkcjonowania cechuje go wyrównany nastrój, dobre funkcjonowanie we wszystkich aspektach życia. Śmierć żony początkowo spowodowała zmiany w funkcjonowaniu powoda, jego stan emocjonalny uległ okresowo destabilizacji i pogorszeniu. Powód nie radził sobie z większością codziennych obowiązków, którymi wcześniej zajmowała się żona, co dodatkowo wpływało negatywnie na jego samopoczucie. Zaczął izolować się od ludzi, wycofywać z życia rodzinnego i towarzyskiego. Próbował szukać ukojenia w pracy. Nie wystąpił u niego zespół stresu pourazowego ((...)), wystąpiło natomiast czasowe pogorszenie funkcjonowania emocjonalnego. Okres przeżywania żałoby, krzywda i cierpienie związane ze śmiercią żony mieścił się w normie charakterystycznej dla tego typu przeżyć. P. M. (1) nie doznał długotrwałych negatywnych zmian w psychice będących następstwem śmierci żony.

W ocenie Sądu, cierpienia psychiczne, jakich doznał powód są bardzo znaczące. Oczywistym jest, że cierpienia te w sposób negatywny wpłynęły na życie powoda.

Sąd zważył, iż zadośćuczynienie ma przede wszystkim charakter kompensacyjny i tym samym jego wysokość musi przedstawiać jakąś ekonomicznie odczuwalną wartość. Wysokość ta jednak nie może być nadmierna w stosunku do doznanej krzywdy i aktualnych stosunków majątkowych społeczeństwa, a więc powinna być utrzymana w rozsądnych granicach (por. wyrok SN z 26.02.1962 r., 4 CR 902/61, OSNCP 1963, nr 5, poz. 107, wyrok SN z 24.06.1965 r., I PR 203/65, OSPiKA 1966, poz. 92, wyrok SN z 22.03.1978 r., IV CR 79/78, nie publ.).

Przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia należnego powodowi Sąd wziął pod uwagę również okoliczność, że od czasu śmierci żony upłynęło już 13 lat i aktualnie powód znajduje się w dobrym, stabilnym stanie emocjonalnym. Nadto Sąd wziął pod uwagę przyczynienie się poszkodowanej do powstania szkody. Jak wynika bowiem z materiału dowodowego zebranego w sprawie II K 530/03, w tym zwłaszcza z opinii biegłego z zakresu rekonstrukcji wypadków drogowych J. Z., podczas upadku z motocykla M. M. (1) spadł z głowy nieodpowiednio dobrany dla niej kask. Nadto Sąd zważył, iż dotychczas ubezpieczyciel przyznał powodowi kwotę 16.000 zł tytułem zadośćuczynienia.

W ocenie Sądu ustalone w sprawie okoliczności uzasadniają zmniejszenie zadośćuczynienia dochodzonego pozwem o 20% i przyznanie powodowi z tego tytułu kwoty **23.200 zł**.

W tym miejscu należy również podkreślić, iż ubezpieczyciel nie wykazał, aby kwota 25.000 zł przyznana powodowi w lipcu 2005 r. na podstawie art. 446 § 3 kc obejmowała również zadośćuczynienie. Wprawdzie we wcześniejszym orzecznictwie sądowym art. 446 § 3 k.c. był wskazywany jako podstawa do żądania zadośćuczynienia za naruszenie dobra osobistego, jakim jest relacja ze zmarłym najbliższym członkiem rodziny, to jednak brak jest w aktach sprawy, w

tym w aktach szkody, dokumentacji z 2005 r., w tym decyzji ubezpieczyciela, z której wprost by wynikało, co składało się na wówczas wypłaconą kwotę. Z decyzji z dnia 19.04.2016 r. wynika zaś, że P. i M. M. (2) wypłacono łącznie 50.240 zł odszkodowania z tytułu znacznego pogorszenia się sytuacji życiowej.

Zdaniem Sądu, przyznana zatem kwota 23.200 zł tytułem zadośćuczynienia jest adekwatna do krzywdy, jakiej powód doznał i doznaje w wyniku tragicznej śmierci żony. Posiada ona realną, odczuwalną dla powoda wartość i nie sposób uznać jej za symboliczną.

Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia i rozważania, Sąd orzekł jak w pkt 1 wyroku na podstawie art. 448 kc w zw. z art. 24 § 1 kc.

O odsetkach ustawowych orzeczono z mocy art. 481 kc w zw. z art. 455 kc, zasądzając je od dnia 28 marca 2016 r. do dnia zapłaty.

Powyższe rozstrzygnięcie w zakresie odsetek uzasadnione jest okolicznością, iż pozwany był już w toku postępowania likwidacyjnego wzywany do zapłaty zadośćuczynienia pismem z dnia 26 lutego 2016 r. Z uwagi na znaczny upływ czasu od chwili wypadku, w którym śmierć poniosła M. M. (1), krzywda powoda mogła być już oceniona w dacie wydania decyzji ubezpieczyciela z dnia 19 kwietnia 2016 r.

W pozostałym zakresie, tj. w zakresie zadośćuczynienia ponad zasądzoną kwotę, Sąd powództwo oddalił jako niezasadne, o czym orzekł w pkt 2 sentencji wyroku.

O kosztach procesu orzeczono w pkt 3 wyroku na podstawie art. 100 zd. 1 kpc, mając na względzie zasadę stosunkowego rozdzielenia kosztów procesu.

Powód wygrała niniejszą sprawę w zakresie kwoty 23.200,00 zł z dochodzonej kwoty 29.000,00 zł roszczenia głównego, a więc w 80,00 % (w zaokrągleniu), przegrywając sprawę w 20,00 %, pozwany zaś wygrał sprawę w 20,00 %, przegrał zaś w 80,00 %.

Na koszty poniesione przez powoda składała się kwota 1.450,00 zł tytułem opłaty sądowej od pozwu, kwota 4.800 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego w wysokości wynagrodzenia radcy prawnego w stawce minimalnej za prowadzenie niniejszej sprawy, określonej na podstawie obowiązującego w dacie wniesienia pozwu § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 r. Nr 1804) oraz kwota 17,00 zł tytułem uiszczonej przez powoda opłaty skarbowej od pełnomocnictwa; tj. łącznie 6.267,00 zł.

Na koszty poniesione przez pozwanego składała się kwota 4.800 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego w wysokości wynagrodzenia radcy prawnego w stawce minimalnej za prowadzenie niniejszej sprawy, określonej na podstawie § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 r. Nr 1804) oraz kwota 17,00 zł tytułem uiszczonej opłaty skarbowej od pełnomocnictwa, tj. łącznie 4.817,00 zł.

Zgodnie z wynikiem procesu powodowi należało się od pozwanego 80,00 % kwoty 6.267,00 zł, tj. 5.013,60 zł, pozwanemu zaś od powoda 20,00 % kwoty 4.817,00 zł, tj. 963,40 zł.

Na podstawie wskazanych wyżej przepisów, Sąd rozdzielając stosunkowo koszty procesu zasądził w pkt 3 wyroku od pozwanego na rzecz powoda kwotę 4.050,20 zł tytułem zwrotu kosztów procesu tj. różnicę między kwotą należną pozwanemu od powoda a kwotą należną powodowi od pozwanego, zgodnie z powyższymi obliczeniami.

Skarb Państwa poniósł tymczasowe koszty sądowe w sprawie w kwocie 291,42 zł. Na kwotę tą złożył się koszt wynagrodzenia biegłego z zakresu psychologii.

Zgodnie z art. 83 ust. 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j. Dz. U. 2014, poz. 1025 ze zm.) w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie sąd orzeka o poniesionych tymczasowo przez Skarb Państwa wydatkach, stosując odpowiednio przepisy art. 113. Zgodnie zaś z art. 113 ust. 1 kosztami sądowymi, których strona nie miała obowiązku uiścić lub których nie miał obowiązku uiścić kurator albo prokurator, sąd w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji obciąża przeciwnika, jeżeli istnieją do tego podstawy, przy odpowiednim zastosowaniu zasad obowiązujących przy zwrocie kosztów procesu.

Na podstawie wskazanych przepisów Sąd w pkt IV i V sentencji wyroku, zgodnie z wynikiem procesu, nakazał pobrać na rzecz Skarbu Państwa od powoda kwotę 58,28 zł, a od pozwanego – 233,14 zł tytułem zwrotu kosztów sądowych pokrytych tymczasowo ze Skarbu Państwa.